

Tiltaksplan Giljajuvet Dirdalsåna

Sira·Kvina
KRAFTSELSKAP

2020

INNLEDNING:

Giljajuvet er en strykstrekning i Dirdalsåna. Strekning består av flere mindre fall og representerer et vandringshinder for laks. Det går enkelte år opp noen få laks, men antallet er svært få. Elveierlaget har på tillatelse fra Fylkesmannen i satt ut gyteklar fisk oppstrøms Giljajuvet. Lokalt er det et ønske om å gjøre tiltak for å lette oppgangen slik at en betydelig oppstrøms strekning kan nyttes som produksjonsområde for laks.

Fellesforvaltningen for Dirdalsåna stiftet i nært samarbeid med Sira-Kvina kraftselskap et fagråd for Dirdalsåna i 2011. Fagrådet består foruten fellesforvaltningen og Sira-Kvina av Fylkemannen, jeger- og fiskeforening og Gjesdal kommune. Fagrådet ble etablert med tanke på å se på aktuelle tiltak for å ytterligere bedre Dirdalsåna som anadrom vassdrag. Siden det også er en nært forestående revisjon av konsesjonsvilkår med revisjonstidspunkt i 2022 var det viktig å etablere en felles plattform for å diskutere aktuelle tiltak.

Allerede før etablering av fagrådet var det fra Fellesforvaltningen sett på muligheter for å lette oppgangen opp Giljajuvet.

I forbindelse med forestående revisjons for Dirdalsåna gjennomførte Sira-Kvina kraftselskap i samarbeid med et fagråd for Dirdalsåna en flaskehalsanalyse i 2018. Undersøkelsen ble gjennomført av NORCE. Analysen bekreftet at sitat: «Perioder med lave vannføringer forekommer naturlig i vassdraget, og de vannføringsavhengige flaskehalsene er dermed ikke forårsaket av vassdragsreguleringen». NORCE sin flaskehalsanalyse forsterket fokuset på biotopforbedrende tiltak i aktuell strekning.

Sira-Kvina kraftselskap har påtatt seg å planlegge og utføre tiltak for å lette oppgang opp Giljajuvet som et frivillig miljøtiltak.

OMRÅDEBESKRIVELSE:

Figur 1: Kart over lokalisering av tiltaksområdet, med aktuelle tiltaksområder og rigg.

Området ligger nedstrøms Byrkjedalstunet i Gjesdal kommune, Rogaland.

Figur 2: Tiltak 1 nedenfor hengebro

Figur 3: Tiltak 2 ca. 75 meter ovenfor riggplass

Figur 4: Tiltak 3, ca 250 meter oppstrøms bro.

TILTAKSBESKRIVELSE:

Terskler:

Det etableres celleterskler bygd i stedegen stein fra området. Prinsippet er å heve vannstand i kulpen (cellen) slik at fallet i vandringshinder blir redusert. Bygges med grov steinkonstruksjon (3-10 tonn stein) pga flomvassdrag, og tettemasser fra finstoff i elv. Terskler etableres etter prinsippskisse, som vedlagt.

Det er uaktuelt å nytte betong da dette er veldig utsatt for skader som følge av masseforflytning i flom.

Det vil også bli aktuelt å gjennomføre noe erosjonssikring av elvekanter. Det går i hovedsak ut på å forsterke allerede etablerte erosjonssikringer.

Kulper/terskler etableres med erfarent personell og entreprenør med høy fagekspertise med bygging av celleterskler.

Rigg

Allerede etablert parkeringsplass ifm den gamle veien nyttes som rigg. Fellesforvaltningen og fagrådet har opplyst at dette er uproblematisk ift andre interesser.

Det er ikke behov for overnatting av personell på riggområde. Kun anleggsbrakke som spiserom og for gjennomføring av byggemøter.

Midlertidig anleggsvei

Nedkjøring til elv vil skje på et område ca. 50 meter oppstrøms rigg, hvor det har gått et gammelt ras. Vegbredde på 3 meter, ca. 25 meter lengde i anlegg. Tilbakeføres etter anlegg. Det må fjernes noen få trær busker ifm dette.

Figur 5: Område ved nedkjøring til elv. Ellers følger anleggstrafikk gammel nedlagt vei.

Utover midlertidig avleggsvei vil det foregå transport i elveleiet. Det vil trolig være behov for noe flytting av masse for å kunne ha transport nede i vassdraget. Dette fjernes imidlertid etter anlegg.

For å lette transportutfordring vil det bli nytted edderkoppgraver.

Konsekvenser

Fylkesmannen har gjort undersøkelser knyttet til ferskvannskreps. Så vidt Sira-Kvina kraftselskap er gjort bekjent er det ikke gjort funn som tilsier at det er noen konflikter med ferskvannskreps. Strekning oppstrøms er allerede anadrom, så derfor heller ikke trolig at det er konsekvenser knyttet til anadrome arter.

Det er heller ikke gjort funn av arter i Naturbase.no som tilsier konflikt med sårbare eller truede arter eller naturtyper i anleggsfase.

Framdriftsplan

Tiltaket skal utføres av Heibl Entreprenør med oppstart på lav vannføring sommer 2020.

Total varighet på prosjekt er satt til ca 1 mnd.

Vedlegg:

- Oversiktsplan med prinsippskisse for terskelkonstruksjoner. Utarbeidet av Økogrønt.